

Fragment article Victoria Sau

Dir que el Patriarcat és una estructura no escrita però inscrita en la societat és quelcom que repeteixo molt sovint, però que ara vaig a posar per escrit, que és tant com posar per escrit el Patriarcat, i intentar explicar-lo el millor que pugui. El fet que aquesta estructura no està escrita és obvi, en cas contrari funcionaria com a un Estatut, una Constitució, o el propi Decàleg del cristianisme. Tindríem a la vista el seu articulat per a ser sotmès a possibles revisions, canvis o substitució per un altre. Si el Patriarcat hagués estat escrit, potser fa molt temps que l'hauríem suprimit i substituït per un altre ordre de coses. Però no ho està; és una institució flotant, alguna cosa així, com un fum que ho embolcalla tot, però que no es deixa aprehendre. Per aquest motiu és important analitzar-lo, desglossar-lo, captar-lo en tota la seva mesura; en una paraula: escriure'l. Perquè així pugui ser llegit una vegada i una altra, comentat, criticat i desqualificat fins a la seva extinció. No es tracta únicament d'estar "anotat" o "apuntat".

El patriarcat està infiltrat per tots els porus de la societat. Es va iniciar fa uns milers d'anys -un cop de vent a la història-, en temps àgrafs, i es va anar instal·lant aquí i allà, segons les circumstàncies ho feien propici, i per mitjà de la difusió cultural va seguir la seva expansió fins a esdevenir universal.

Una vegada es va descobrir la participació masculina en el procés de procreació de l'ésser humà, els homes, més forts i poderosos en general que les dones, van tenir l'excusa que necessitaven per a acabar amb el monopoli de la maternitat, referent al voltant del qual girava la societat sencera, inclosa la fertilitat dels camps i dels animals. El que existia anteriorment no era un matriarcat, ja que això

hagués suposat que les dones s'havien fet amb el poder intencionadament, en un moment donat. Per això el professor Borneman (1975) anomena aquest període *matrística*; les relacions humanes i els costums estaven mediatitzades per les dones i la maternitat, fenomen natural del qual emanaven els principis rectors pels quals es governaven els grups humans.

Per a acabar amb el Patriarcat les dones no han de conformar-se amb el pensament que són diferents en funció del sexe però iguals com a éssers humans. En fer-ho simplement així usen la raó femenina -que és la veritable- però els deixem a ells amb la seva raó, la falsa, encara que paradoxalment la falsedat es trobi en posició dominant. La part masculina de la societat va muntar, des de temps llunyans, una estratègia segons la qual, la falsedat -que no érem tan éssers humans com ells- es va posar en el lloc de la veritat, mentre que la veritat va quedar postergada pels segles dels segles. D'aquí les falsedats acumulades que contínuament entelen l'esdevenir humà, perquè la mentida dels orígens té la seva continuïtat en totes les altres qüestions, com no podria ser d'altra manera. Les dones han de posar-se, doncs, en el lloc de l'altre sense deixar de ser elles mateixes, per a poder entendre el funcionament de la seva filosofia de la vida.

Per desmuntar alguna cosa, primer cal conèixer com està construïda, on són els cargols, les frontisses, les juntures, a l'estil, valgui l'exemple, d'una banda de lladres molt intel·ligents que estudien com desactivar tots els sistemes d'alarma que els han de conduir a la gran caixa forta d'un gran banc. Perquè el pensament patriarcal té les seves esclotxes, els seus descosits i els seus forats, uns petits, d'altres ja bastant grans, pels quals va camí de la seva desaparició.

El Patriarcat està compost d'usos, costums, tradicions, normes familiars i hàbits socials. Per perpetuar-los, per tal que seguissin

vigents una generació darrera l'altra, va fer falta quelcom més que la Llei, llei del Pare, van ser necessaris educadors, filòsofs, pedagogs, metges, religiosos, juristes i polítics. Tota una xarxa de servidors del nou sistema, de vegades fins i tot amb la complicitat d'algunes dones que van seguir el refrany "d'allò perdut treu-ne el que puguis".

El món, que sempre ha estat un, ara està a més a més globalitzat, o sigui que el que succeeix en qualsevol lloc de la terra es fa visible a tot arreu, està a la vista de tots els éssers humans i a més a més ens concerneix; no tenim excusa per a sostreure'ns al que succeeix en qualsevol lloc, sigui quin sigui. Això és un avantatge per a poder veure el Patriarcat en tota la seva extensió, en la seva multiplicitat de manifestacions, perquè això permet acotar-lo, encerclar-lo i objectivar-lo d'una vegada per sempre.

Els pilars.

La gran diversitat cultural del món fa que els fenòmens patriarcals no siguin exactament els mateixos a tot arreu. Aquí hi ha divorci i allà està prohibit; aquí les dones estan obligades a vestir d'una manera i allà, d'una altra; hi ha zones del món més avançades que les altres pel que fa a l'alliberament de les dones, i així successivament. Però perquè un sistema de coses, un ordre, se sostingui, necessita alguns pilars que l'afermin definitivament, que siguin immutables. I un d'aquests pilars és la prostitució.

Aquesta es dona aquí, allà i més enllà. Juga amb el factor universal. Compta amb el suport de la majoria dels homes encara que per a altres qüestions siguin entre ells enemics acèrrims. La prostitució dona carta de naturalesa al Patriarcat en presentar-se com a un fenomen tan durador en el temps que el fa confondre amb el natural, és a dir que està en l'essència mateixa de la societat sense possibilitat de canvi. En això consisteix ser un pilar, el més ferm del patriarcat. No obstant això, les mateixes argücies que serveixen per a

justificar-la demostren que no és natural sinó històrica, d'una altra manera no serien necessàries, com no ho és haver de justificar que cal menjar, beure i dormir, per exemple. En ocasions s'ha dit que les prostitutes existien per a salvaguardar l'honestedat de les dones decents, com si una dona "decent" no corregués el risc, segons les seves circumstàncies, de caure en la prostitució. Unes altres vegades es diu que és un mal imprescindible. I, majoritàriament, que és l'ofici més vell del món. En tot cas, del món patriarcal.

Derrotades històricament les dones i aconseguit el seu estat de submissió, calia mantenir l'espasa enlaire perquè no els quedessin dubtes sobre qui tenia el comandament i quin era el seu lloc en aquest món; una humiliació permanent, una ferida sempre oberta en el col·lectiu femení.

La Guerra és l'altre pilar que fonamenta el patriarcat. Prostitució i Guerra estan íntimament entrelaçades. La primera és la materialització posada al dia permanent del Matricidi (crim originari contra la Mare). Aquestes dones, les prostitutes, estan pensades per a no tenir fills, però com els tenen malgrat tot, aquests ocupen el lloc més baix de la societat. O és que algú veu el fill d'una prostituta com a gerent d'un banc, alcalde d'una ciutat o membre d'un Parlament? La Guerra és el que ve a continuació.

Un cop els homes es van haver apoderat de les dones i de la seva prole i van haver aconseguit el seu vassallatge, va quedar establert entre ells el concepte "poder". Ja tenien en propietat un gran col·lectiu que es van repartir entre tots, encara que no per igual. Marx i Engels van veure la propietat de la terra com a primer pas cap a la propietat privada, però com a barons que eren no van advertir que la primera possessió que havia tingut lloc, per a la qual necessitaven aquesta terra de forma organitzada, era l'haver fet seves les dones, mentre que tot la resta vindria de forma rodada.

Però no tots els homes van rebre un lot igual de dones en el seu repartiment, i amb elles, de les terres corresponents. Els més agressius, forts, violents i dominants es van quedar amb el major nombre, i fins i tot van haver-hi homes que no van obtenir-ne cap. La diferència entre els uns i els altres estava servida i amb ella l'enfrontament. Pel procediment d'acaparar dones molts homes van quedar-ne privats, mentre els que en tenien moltes gaudien del privilegi de reunir en un interval reduït d'anys, entre dotze i vint, un "exèrcit" de fills i una bona quantitat de filles que els en seguien subministrant. El rei bíblic Salomó va tenir, segons consta en la Bíblia, "set-centes dones de sang reial i tres-centes concubines" (1 *Reis*, 11,3). Els homes amb més dones i fills tenien més poder que els altres, i o bé els van convertir en súbdits o vassalls, o en enemics. A això s'hi va afegir la possessió de terres i animals.

Així prostitució i guerra són els dos pilars de base del Patriarcat. En un cas, les dones situades sense manies en el lloc més infamant, i els homes per la seva banda enlairats al podi de la màxima violència. La guerra i la virilitat van aparellats.

La poligàmia masculina, el veritable nom de la qual és poligínia - poliàndria seria la dona que disposés de diversos o molts homes-, segueix estant per desgràcia d'actualitat en el món. La poligínia és encara un residu patriarcal massa estès al món, un reflex molt fidel del repartiment de dones que són preses com a una altra classe de bestiar, en aquest cas caps de bestiar humans. És l'altre extrem de la prostitució i, com passa gairebé sempre, els extrems es toquen

Epíleg

De cara a l'abolició del Patriarcat seria important, entre altres decisions a prendre, la de presentar una demanda a un fòrum internacional de la política, les Nacions Unides (ONU), perquè portés a terme l'acció següent:

Cinc homes, un de cada continent del món, en representació de tots els barons del planeta, llegiran un document en el qual es demani oficialment perdó a totes les dones per les ofenses a què han estat sotmeses durant el transcurs del Patriarcat. Una dona de cada continent estaria present i la cerimònia acabaria amb una encaixada de mans que segellés un temps passat i obrís la porta d'un de nou. Aquest acte i el document corresponent servarien per a donar testimoniatge de la historicitat de l'ordre patriarcal al mateix temps que l'anul·laria.

Segurament moltes situacions indesitjables, de fet, es produirien encara. Un paper, per important que sigui, no és suficient per a posar fi a tot un estat de coses, per altra banda tan complex. Però aquestes situacions -greuges sexistes de tot tipus- estarien penalitzades de dret, la qual cosa les aniria reduint fins a arribar a la seva total extinció.

Que es compleixi.

Barcelona 17-5-2006

Victoria Sau